

izhaja — izvenšil ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopis naj se pošilja uredništvu. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopolis se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijski listi Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in cel leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 slot. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov, mm po L 2.—. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

JUGOSLOVENI!

Dne 15. maja nam je prišla vest, da je Istra v plamenih, da nebroj naše krvi poji svojo rodno grudo. Srce se nam je boli krčilo. In prišla je vest za vestjo, prišla je za žalostno še žalostnejša. Začul se je krik in bolestni vsklik nebroj sirot, nebroj umirajočih žrtev. Videli so se plameni, videl se je dim gorečih hiš, gorečih sel, gorečih vasi.

Jugosloveni! Bada, ki jo je povzročila zlobna roka, je ogromna! Jugosloveni! število otrok, ki nimajo kaj jesti, ki nimajo kam položiti glavo, da se odpočijejo, ki nimajo kaj dati jesti svoji deci, žen, ki nimajo, s čim utešiti lakoto svojih otročičev, je mnogo.

Jugosloveni! Ali naj pustimo še nadalje trpeti te naše trpine, ki so dali za nas vse, ki so žrtvovali za nas in iz ljubezni do nas hiše, kri in življenje? Ali naj pustimo še nadalje v bedi one, katerim so bile zadane od zlobne roke neizbrisne rane, ki jih more zaceliti edino roka, podana v bratski ljubezni?

Jugosloveni! Bada je velika. Nebroj solz je na licih naših trpinov! Jugosloveni! Priskočite nam na pomoč, da otrnemo te solze, priskočite nam na pomoč, da postavimo tem žrtvam zopet domove, priskočite nam na pomoč, da damo otrokom obleke in hrane. Priskočite nam na pomoč, priskočite nam čimprej na pomoč! Še enkrat klic tužne Istre iz plamenov, iz krvi in bede: Na pomoč, na pomoč, bratje!

Politično društvo »Edinost«
Tajništvo odseka za pomoč Istri.

Socialno-politična struktura Italije

Začuden in z neprikrito nevoljo zre evropska javnost na dogodke, ki so se odigrali v Italiji ob volitvah, in vodilni časopisi poročajo o pobojih, požarih in nasiljih, odkrivajoč svetu umazano lice vladajočega režima. Inozemstvu so po večini te politične metode nerazumljive. Članom pravnih držav je nepojmljivo, kako morejo najvišji kraljevi uradniki podpirati taka lopovstva, ko so prisegli zvestobo zakonu. Katoličani ne morejo verovati in razumeti, da katoliški in apostolski škof pozivlja duhovščino, naj se pridruži fašistom, ne samo da teptajo načeloma katoliške moralne nauke, ampak nosijo tudi odkrito protisrsko lice. Vse te in še druge neverjetnosti si je mogoče razložiti, če pregledamo tla, v katerih koreninijo glavni politični pokreti Italije.

Odkar se je sesula Avstrija, je v zapadni in južni Evropi težko dobiti državo, ki bi združevala v svojem naročju toliko nasprotij kakor Italija. Tu najdemo tako dobro ohranjene in trdne odločke fevdalizma; Italija ima gospodarske ustanove, ki so ohranile ne samo isto obliko, ampak tudi isto vsebino, ki so jo imele pred stoletji. V Italiji je agrarno gospodarstvo v velikem delu še fevdalnega značaja, kakor je bilo pri nas za dobo tlačenja. Na ogromnih veleposelstvih kraljuje »gospod« čez cele vasi in občine, čez stotine kolonjskih družin. Ta država ima še mogočno plemstvo, vplivno po zvezah, denarju, zgodovinski glorioli, ki ga obzarja; ima še knezov dovolj in grofov, starih in novih viteзов stotine. V zunanji politiki imajo še vedno važno besedo plemenitiši, pa naj vse stranke brez prestanka še tako zatrujejo, kako so demokratske. Italija je poleg prvotnih elementov podedovala od apeninskih držav agrarni fevdalizem in plemstvo, dva elementa preteklosti.

Jedro onih, ki vladajo skozi desetletja to državo, izhaja po večini iz drugega okolja. Poleg plemičev, agrarnih baronov, kolonata in drugih ustanov srednjega veka, se dviga ponosna stavba visokorazvite moderne industrije, ki je postavila Italijo v sprednje vrste sodobnih držav. Industrija je podstavek, na katerem stoji denarni mogotč, bankirji, težki industrialci, nosilci kapitalizma v Italiji in pravi vladarji države. Oni stojijo na vrhuncu kapitalistične gradbe; odločno premalo jih je, da bi mogli sami vladati državo. Razvili so italijansko trobojnico, postavili so se za zaščitnike čistega italijanstva in okrog njih so se zgrnile množice nacionalističnega razumstva. Mnogi so to storili iz romantičnega, solzavega, včasih divjega nacionalizma. Ne manjka jih pa, ki se zbirajo v tej skupini, ker gori v njih veliko hrepene, splezati na vrhunce kapitalistične stavbe. Ti ljudje imajo v svojem grbu zlato tele in italijansko trobojnico. Te

množice liberalno-nacionalističnega razumstva, ki je Italiji dalo največje moderne duhove, obdaja zopet širok obroč ljudi, ki imajo eno samo idejo: šovinizem, besno mrznjo do vsega, kar ni italijansko. Nobene filozofske ideje, niti ljuba socialnega čustvovanja ali kakega načela ne najdemo v njih.

To je v pretežu trostroka skladna vladajoča italijanska družba: Jedro je velekapital, prvi oklop tvori pretežen del inteligence in politeligenca, drugi obroč je sestavljen iz nacionalnih šovinistov, ki služijo zdaj temu zdaj onemu pokretu, le da je šovinističen.

Danes nastopa ta struja vojaško organizirano in oboroženo in širi svoje ideje s terorjem in zločini, s plameni, mučenjem in uboju mož, ki si drznejo širiti drugačne nazore. Danes se imenuje ta najbolj divja oblika te struje fašizem. Ta tok pa uporabljajo vladajoči kot najuspešnejše orožje v boju proti zatiranim množicam, ki si hočejo zboljšati svoj položaj na račun in škodo kapitalizma. Prva skupina, ki je lastnica ogromnih veleposelstev, plemiških grbov in drugih privilegijev, je tesno zvezana s kapitalistično šovinistično skupino Italije. Vse jih vse krepka vez skupnih koristi in skupnega dobička. Tako plemstvo in agrarni baroni kakor velekapitalisti modernega kova stojijo in padejo s kapitalističnim družabnim redom in se zato z vso strastjo in vsemi silami bore, da delovne množice ne pridejo do odločilnega vpliva v državi, ker bi takoj odzlagale vojo, na kateri sedi gospodujoča klika. Da obranijo ti sloji svojo moč v tovarnah, v rudnikih, v bankah, da delovne množice ne pridejo do odločilnega vpliva v državi, ker bi takoj odzlagale vojo, na kateri sedi gospodujoča klika. Da obranijo ti sloji svojo moč v tovarnah, v rudnikih, v bankah, da delovne množice ne pridejo do odločilnega vpliva v državi, ker bi takoj odzlagale vojo, na kateri sedi gospodujoča klika.

Morda je za hip mogoče ustvariti proletarske množice; ni jih pa mogoče vreči nazaj; s podvojenjo naglico nadaljujejo svoj zmagoviti pohod. Kam gre proletarij Italije? Komunistični cilj je jasen in enostaven: socialna revolucija, diktatura proletariata. Kam gre socialistični proletarij, ki ima 136 zastopnikov v parlamentu, tega danes ne ve še nihče. Od tega, kaj bo storil socialistični proletarij, bo odvisno, kakšno bo lice bodočnosti. Ali bo čakal in čakajoč zbiral sile, da pride »velika ura revolucije«? Ali bo pa stopil socialist. proletarij na parlamentarno torišče in si tam priboril v boju proti agrarnim baronom in težkim industrialcem korenite socialne reforme? Morda bo še enkrat iztrosil proletarij svoje sile v radikalnih, sanjskih poskusih revolucije. Zdi se nam pa, da ni daleč čas, ko se bodo one struje, ki hočejo graditi, združile v pozitivnem delu za socialno osvobodjenje delavnih množic.

Kralj.

Jugoslavija

Komunistično-habsburgovska zveza proti Jugoslaviji

BELGRAD, 31. Madžarska in potom nje Habsburgovci se še niso odrekli vseh upov na vstajenje njihove pokopane slave. Imajo pač še mnogo zvestih hlapcev, raztresenih po vseh državah bivše avstro-ogrske monarhije in drugod, ki jim še vedno zvesto služijo za svetle denarce. Leglo te sodeže je v Švici in na Madžarskem, podružnice pa po drugih državah, kjer delujejo pod plaščem raznih, ponajveč komunističnih strank. V Stejnangerju na Madžarskem je — kakor omenjeno — leglo te hlapčevske sodeže. S pomočjo madžarske vlade so se tam ustanovile razne legije, sestavljene po večini od bivših avstrijskih častnikov vseh narodnosti, katerim je prihod v domovino radi njihove zločinske minulosti nemogoč.

»Politika« javlja, da se je tam ustanovila tudi »hrvatska legija«, ki bi morala ob ugodni priložnosti vdreti na Hrvaško, kjer ji pripravlja sprejem. Radič, ki se je s svojo stranko vrغل v roke ko-

munistom, da lažje skrije svoje tesne vezi s Habsburgovci.

Radič in njegovim zvestim tovarišem Frankovcem ni jugoslovenska vlada po volitvah še stopila na prste, ker je bila preveč zaposlena z zunanjo politiko. Sedaj, ko je vojaška zveza z Komunijo in Čehoslovasko že gotova stvar in ko se spor z Italijo, kjer so doslej vsi protidržavni elementi v Jugoslaviji imeli veliko oporo, bliža končni rešitvi, se splošno pričakuje, da bo vlada očistila tudi notranje ozračje. Ker če ne bo poskrbela za to vlada, bodo poskrbeli za to zdravi narodni elementi sami, ki ne bodo dovoljevali, da se nastopanje proti napadkam posameznih vlad in njenih najrazvostrejših organov izrablja za nastopanje proti državi kot taki, za katero je teklo toliko krvi najboljših sinov jugoslovenskega naroda. Že se pojavljajo znaki, posebno na Hrvaškem, kjer je najbolj potrebno, ker tam so najbolj goste mreže, ki so jih spletli okoli ne počenega ljudstva, habsburgovski oziroma komunistični emisariji, znaki, ki kažejo na predstoječo reakcijo s strani naroda samega.

»Orgesch« na Koroškem

LJUBLJANA, 31. »Slovenski Narod« javlja s Koroškega, da prihajajo v Celovec z Bavarskega neprenehoma plombarirani vagoni, ki so polni municije, opreme in strojníc. Bavarska organizacija »Orgesch« je poslala na Koroško številne oddelke, ki so preoblečeni kot delavci.

Čehoslovaška

Benec in Briand

PRAGA, 1. Pretekli ponedeljek je imel čehoslovaški minister za zunanje zadeve Benec dolga pogovora s francoskim ministrskim predstnikom Briandom o tekočih političnih vprašanjih. Čehoslovaška je pristala na to, da se je treba odreči zastavnim pravicam v Avstriji za dobo 20 let.

Masaryk v Capriju

PRAGA, 1. Predsednik čehoslovaške republike T. G. Masaryk je prispel preteklo nedeljo v Capri.

Pogajanja med Čehoslovasko in Ogrsko

PRAGA, 1. Ogrski gospodarski strokovnjaki in zastopniki ogrske vlade so že prišli v Prago. Z dne 1. maja so začeli pogajanja za ureditev odnosov med Ogrsko in Čehoslovasko, predvsem glede trgovskih, prevoznih in finančnih vprašanj. Pogajanjem bo predsedoval čehoslovaški minister za trgovino dr. Hotovec.

Čehoslovaške železnice

PRAGA, 1. Na prvi seji upravnega sveta državnih železnic je poročal minister Burger, da se prometne razmere hitro boljajo. Čehoslovaška železnica mreža obsega sedaj 12.500 km. Zasebne železnice, ki še obstajajo, se bodo poddržale v zmislu tozadnega zakona, ki ga je sklenil parlament. Zveze med Prago in Slovaško se bodo zboljšale in v Pragi se bodo sezidale nove postaje, da se na ta način odpravijo težave, ki so nastale vsled tega, ker prihaja vedno več potnikov in blaga. Železnice imajo sedaj 3612 lokomotiv, 39.300 vagonov, med katerimi 29.300 lastnih in 10.000 kot delež prve razdelitve železniškega materiala bivše avstro-ogrske monarhije. Ob koncu je rekel minister Burger, da gre nova tarfna politika za tem, da se čim bolj uveljavi sodelovanje med železnicami in plobovo po rekah.

Italija

Italijanski državni uradniki pred solonsko stavko. Počajanja z vlado prekinjena. — Začetek obstrukcije in bele stavke.

RIM, 1. Gibanje italijanskih državnih uradnikov, ki traja že precej časa, je stopilo v odločilno fazo, ker je postala vlada po končanem volitvah nenadoma nepopustljiva. Državni uradniki zahtevajo, da se zvišajo vsem kategorijam mesečni prejemki za 200 lir, ki naj se dajajo na račun bodočih prihodkov. Vlada mora takoj predložiti zbornici zakonski načrt za zvišanje plač vseh državnih uslužbencev za 200 lir, in sicer začenši s 1. marca t. l. Tekom volitev je baje državni podtajnik Corradini — kakor je razvidno iz pisma, ki ga je poslal kom. Balboni časopisju — v pogajanjih z zastopniki organizacij sprejel v splošnem uradniške zahteve. Na večerajšnji seji ministrskega sveta pa so bile po poročilu ministra Bonomija o stanju državnih financ uradniške zahteve odklonjene. Seja ministrskega sveta se je končala opoldne in kmalu nato je prišel v ministrstvo finančni odbor uradniških organizacij, ki pa ni bil sprejet, kakor je pričakoval od ministra Bonomija, pač pa od dveh kabinetnih načelnikov kom. De Bellija in kom. Scavonetija, katere sta sporočila odboru sklep ministrskega sveta. Uradniški zastopniki so protestirali proti odsotnosti ministra Bonomija in izjavili, da smarajo pogajanja z vlado za prekinjena.

Voditelji uradniškega gibanja so nato izdali poročilo, v katerem pojasnjujejo, kako je prišlo do prekinjenja pogajanj. Minister Bonomi — pravi poročilo — je povabil uradniške zaupnike za večeraj ob 13.30 v svrhu poročanja o sklepih ministrskega sveta. Uradniški zaupniki so opozorili Bonomija, da bodo kot večeraj sklicana po vsej Italiji zborovanja, na katerih se bo poročalo o vladnem odgovoru. Toda ob 13.30 sta sprejela zaupnike namesto ministra Bonomija, kom. De Belli in kom. Scavonetija, ki sta jim kratkoma naznanila, da vlada ne namerava dati vsem državnim uslužbencem po 200 zahtevanih lir. Proti tako čudnemu in nepričakovanemu odgovoru, s katerim so bila pogajanja na tako nepričakovan način prekinjena, so zaupniki kar najogroženje protestirali.

Ob 17 se je vršilo v »Casa del Popolo« zborovanje državnih uslužbencev, na katerem je bila po ogroženih protestih proti vladnemu postopanju sprejeta resolucija, po kateri bodo morale vse sekcije imeti vsak dan v uradih zborovanja, katerih se bodo morali udeleževati vsi uradniki brez razlike; osrednja uprava, računski oddelki in glavno tajništvo bodo začeli z današnjim dnem »belo stavko«; poštni uslužbenci in pokrajinske uprave bodo morali začeti z današnjim dnem z obstrukcijo. Po sprejemu te resolucije so voditelji delavskega gibanja sklenili, da bo imelo uradniško gibanje značaj protesta do otvoritve zbornice. Če bi tudi zbornica ne sprejela uradniških zahtev, se bodo porabila skrajna sredstva, če bo treba, tudi splošna stavka.

Snoči je bil razen tega poslan vsem sekcijam poštnega in brzojavnega sindikata, sindikatu »Unias« uslužbencev pri poštnem prometu, genovski zvezi, sindikatu »Ufis« in vsem organizacijam, ki se pridružujejo gibanju, proglas, v

katerem se pozivajo organizacije na disciplino, se vsled vladnega nastopa odklanja vsaka odgovornost za posledice gibanja in se določa: 1. Od 1. junija dalje bodo morale vse sekcije, ki so se pridružile gibanju, vsak dan sklicovati zborovanja, katerih se bodo udeleževale vse prizadete kategorije. Tekom zborovanj se bo ustavilo delo. 2. Do nadaljnjih ukrepov veljajo te določbe za te kategorije: a) V osrednjem upravnem oddelku in v sodnijskih pisarnah se bo izvrševala »bela stavka«; b) pri pokrajinskih uradnih in poštobrojavnih oddelkih se bo izvrševal obstrukcionizem; c) učne sile vske vrste in stopinj se bodo morale tudi udeleževati vsakodnevnih zborovanj in se ravnati po splošnih navodilih.

Po vseh večjih italijanskih mestih so se vršila večeraj protestna zborovanja.

Neko oficijozno poročilo pojasnjuje z druge strani vladno stališče. Poročilo omenja najprej uradniške zahteve, to je: 1. da se uveljavi zakonski odlok od 7. junija 1920 št. 742 za vse oddelke; 2. da se vlada obveže na mesečne prispevke, dokler ne bo rešila zbornica tega vprašanja; 3. da se predloži zbornici zakonski načrt za zvišanje mesečnih prejemkov za 300 lir, in sicer od 1. marca 1921, dalje in za vse osebe kot na račun bodočih prihodkov; 4. da se vlada obveže na gospodarsko in čimvno izenačenje vseh državnih uslužbencev v zmislu, da bo odgovarjala enakost funkcij, čina in službenih let tudi enaka plača.

Minister Bonomi je opozoril — pravi oficijozno poročilo — uradniške zaupnike na slabo stanje državnih financ in na dejstvo, da je vlada pripravljena storiti vse mogoče, da pa ne more zahtevati od italijanskih davkoplačevalcev v sedanjih hudih časih še novih žrtev. Pripravljena je predložiti zbornici zakonski načrt za izboljšanje uradniških razmer, toda sporazumno s komisijo, ki se bavi s preureditvijo birokracije in pod pogojem, da se ne prekoračijo sedanjí državni stroški za uradnike.

Kar pa se tiče začasnih ukrepov pred izvršitvijo reforme, je izjavil minister Bonomi, da vlada nikakor ne more sprejeti zahteve zvišanja prejemkov vseh kategorij v določeni svoti, to je za 200 lir na mesec. To vse se je godilo v ponedeljek predpoldne. Uradniški zaupniki so izjavili, da prinesejo popoldne odgovor na vladne ponudbe. Popoldne so se vrnili — zaključuje poročilo — v kabinet zakladnega ministrstva in izjavili, da ne morejo odstopiti od svoje zahteve po 200 lirah. Vsled tega je sklican zakladni minister svoje kabinetne kolege, ki so se vsi strinjali v tem, da vlada ne more sprejeti uradniške zahteve, da se zvišajo mesečni prejemki vsem kategorijam od 1. marca dalje za 200 lir.

Vsled nenadne poostrevice spora med državo in njenimi uslužbenci se je danes vrnil v Rim tudi ministrski predsednik Giolitti.

Novi francoski poslanik pri Vatikanu Sprejem v prestolni dvorani

RIM, 31. Preteklo soboto predpoldne je g. Jonnart, francoski poslanik pri Vatikanu, predložil papežu svoja poverljiva pisma. Od 1. 1906., ko je bil sprejet in izveden zakon o ločitvi francoske države od cerkve, je to prvi poslanik francoske republike pri sv. stolici po 15 letih polne ločitve.

Svečani sprejem g. Jonnarta se je vršil v prestolni dvorani. Poslanika je pripeljal v dvorano mgr. Canali, tajnik za dvorske sege. Tu ga je čakal papež. Jonnart mu je poljubil roko in mu je nato izročil poverljiva pisma. Imel je govor, v katerem je najprej sporočil papežu pozdrave predsednika francoske republike in članov francoske vlade in nato rekel med drugim: »Dasi bi francoska vlada ostala zvesta načelu ločitve cerkve od države in ji je to načelo zelo pri srcu, je vendar srečna, da je mogla vzpostaviti odnose s sv. stolico, kajti francoska vlada je prepričana, da se stvar miru po pravici nadeja velikim koristim od te moralne sile, kateri se klanja vse svet. Francoska vlada visoko ceni sodelovanje sv. stolice, s katerim bo pomagala velikemu delu za spravo med narodi na podlagi pravičnosti in vestnega spoštovanja mednarodnih pogodb.«

G. Jonnart je nato naglasil, da je Francija med vsemi državami v zadnji vojni največ trpela. »Nekoliko najbogatejših in najbujnejših pokrajin — je rekel — je bilo sistematično uničenih. Štiri tisoč tristo cerkva je bilo razdejanih.« Ob koncu svojega govora je Jonnart rekel, da bo Francija tudi dalje vršila ulogo zaščitnice kristjanov na bližnjem vzhodu.

V odgovoru je papež predvsem naglašal ulogo Francije v zgodovini katoliške cerkve in lica in vlada francoske republike imata isti cilj, srečo narodov. V tem oziru bosta lahko postopali v popolnem soglasju.

Ko je bil uradni sprejem končan, je povabil papež Jonnarta v svojo zasebno knjižnico, kjer sta se dolgo pogovarjala. Po pogovoru je g. Jonnart šel k kardinalu Gasparriju, s katerim je tudi imel daljši pogovor.

Ko je poslanik šel skozi vatikanski dvor, so mu papeževe čete izkazale predpisano čast.

Avstrija

Zveza narodov sprejela načrt za pomoč Avstriji

LONDON, 1. Finančna komisija Zveze narodov je sprejela načrt za gospodarsko povzdigo Avstrije. Ta načrt obsega preuredbo sedanje denarja, ki jo izvrši emisijska banka, dalje vzpostavitev ravnoteže v državnem proračunu in takojšnjo sklenitev notranjega posojila, da se prepreči izdajanje novih bankovcev. Načrt se bo začel takoj izvrševati.

Nemčija

Nov vojni zločinec obsojen

LIPSKO, 31. Neki Müller je bil obsojen na 16 mesecev ječe, ker je zlostaval ljale svoje podložne in trpel, da so se žalili in zlostavljali vojni ujetniki.

Bavarska in razorožitev

MUNCHEN, 1. Ministrski predsednik Kahr je izjavil v finančni komisiji, da bo Bavarska storila vse mogoče, da se državljanska bramba razoroži. Dostavil pa je, da mirovna pogodba takšnih organizacij ne prepoveduje. Vsekakor — je zaključil von Kahr — se bo Bavarska obnašala povsem lojalno.

Vprašanje Gornje Šlezije

Kako so se vstasi oborožili

VARŠAVA, 1. Dopisnik lista »Kuryer Warszawski« javlja zanimive podrobnosti o tem, kako so Korfantijski vstasi prišli do toliko orožja. Predvsem so zaplenili ogromne zaloge orožja, ki je pripadalo vojaški organizaciji Orgesch (skrajšano od Organisation Escherich). Vstasi so bili obveščeni o teh zalogah od nekaterih »nezvestih« članov omenjene organizacije. Se več orožja pa so si priskrbeli vstasi na neki drugi način. Veliko število članov »Orgesch«, ki so se bili vpisali v društvo samo radi tega, da bodo dobivali plačo 50 mark na dan, in ne iz patriotizma, je prodalo vstajem vse, kar so potrebovali: puške, strojnice, granate, patrone itd. Samo v okrajju Tarnowitz so vstasi kupili od članov Orgescha več kot 3000 pušk. Ravno tako je bilo v Gleiwitzu in po drugih okrajih. Na ta način — pravi dopisnik — se je orožje, ki so ga Nemci pripravljali v Gornji Šleziji za svojo vstajo, obrnilo proti njim samim.

Poljska

Poljska zbira vojaške ob litovski meji

RIGA, 1. Lotvinski listi javljajo, da se opaža zbiranje čet ob poljski meji. To zbiranje vojaštva je v zvezi z vprašanjem Vilne.

Rusija

Rusija se pripravlja za novo svetovno vojno?

PARIZ, 1. List »Vie Socialiste« je objavil besedilo tajne note sovjetske vlade od 6. februarja 1921., ki da jo je Čičerin razposlal vsem zastopnikom sovjetske vlade v inozemstvu. V noti je po omenjenem listu rečeno med drugim tudi to-le: »Mi moramo začeti izkoristiti narodne spore za naše cilje. Nasprotujoče si koristi Ogrske in njenih sosedov morajo povzročiti vojno, v kateri se bo brezdomno zapela tudi Italija in katere bi znala izvesti splošno evropsko vojno. Naši zastopniki morajo pridno delati na tem, da se že obstoječi narodni spori še poostrijo. Ako pride do vojne, se bo naš položaj gotovo zboljšal. Ta dogodek je treba z vstrajnim in spretnim delom pospešiti. V sedanjem hipu potrebujemo še nekoliko časa, da se pripravimo pravilno, toda v šestih mesecih bomo pripravljene. Tedaj ne bo več smeti izgubljati časa.«

Riga in Libava prosti luki

RIGA, 1. Lotvinska ustavodajna skupščina je sklenila zakon, s katerim so pristanišči v Rigi in Libavi proglašata za prosti luki.

Anglija

Anglija predlaga, naj se nova medzvezniška konferenca sestane prihodnji teden

LONDON, 1. Agencija Reuter javlja, da je angleška vlada predlagala, naj se vrhovni svet sestane prihodnji teden v Boulogne sur Mer. Na dnevnem redu pa bi ne bilo samo vprašanje Gornje Šlezije in odredb proti Nemčiji, temveč se bo razpravljalo tudi o položaju, ki je nastal vsled zadržanja turške angorske vlade. Gotovo je, da bodo na konferenci zastopane Zedinjene države in Japonska. Ako se pa bo pretresalo vprašanje povračil in odredb proti Nemčiji, bo povabljeni tudi Belgija.

Agencija Havas javlja dodatno k temu poročilu Reuterjeve agencije, da je angleška vlada načelno sprejela francoski predlog o imenovanju posebne komisije izvedencev za Gornjo Šlezijo, ni pa še pristala na to, da bi se imenovanje izvršilo v prostorih angleške vlade.

Volitve v irsko parlamenta — Na severu zmaga vlada, na jugu fenijanci

LONDON, 1. Pri volitvah v parlament severne Irske je bilo izvoljenih 40 unionistov (pristaev Anglije), 6 nacionalistov in 6 fenijancev, skupaj 52 poslanecev. Avtonomna ustava za Irsko, takojimenovana Homerule (domača vlada) deli Irsko na dve politični enoti, severno in južno Irsko, katerih vsaka ima svoj parlament. V južni parlament so bili izvoljeni skoraj sami fenijanci. Med vsemi poslanci so samo štirje prisegli zvestobo angleškemu kralju.

Prevrat v angleški politiki nasproti Turški — Anglija bo napovedala Turčiji vojno?

PARIZ, 1. List »Excelsior« je objavil sledečo brzojavko iz Londona: Posebni dopisnik »Daily Expressa« v Carigradu javlja, da je angleški državljani Mustafa Sevir, ki je šel iz Indije v Anatolijo, da bi delal propagando za Anglijo, bil v Angori aretiran in ustreljen kot vohun. Dasi so angleška oblastva smatrala Mustafa Sevirja za pustolovca, je to dejstvo obenem z drugimi utrdilo v angleških krogih Grški prijazno razpoloženje. V angleških vladnih krogih se govori, da bo angleška vlada opustila svojo dosedanje nevtralnost glede spora med Grško in Turško. Po teh vestih bi grško in angleško brodogradje že te dni začelo strogo blokirati turško obalo, da se prepreči

posiljanje bolgarskega in ruskega orožja v Malo Azijo. Anglija bi dala Grkom na razpolago predvsem vojaška oporišča v azijski Turčiji, ki jih držijo angleške čete v svojih rokah. Anglija bo poslala h grški armadi na maloazijsko bojišče posebno vojaško misijo in bo zalagala grške čete z orožjem, strelivom in obleko. Anglija ima baje namen skleniti z Grško pravo zvezo. Prvi korak bi bila sklenitev predhodnega vojaškega in političnega sporazuma med Londonom in Atenami.

LONDON, 1. »Daily Telegraph« in »Daily Mail« javljata, da bo Anglija v najkrajšem času najbrže spremenila svoje zadržanje nasproti angorski vladi. »Daily Telegraph« dostavlja: Sedaj, ko

se je francosko javno mnenje naučilo razločevati med hinavščino turške nacionalistične vlade in njenimi vezmi z boljševiki, je mogoče, da se bo med Francijo in Anglijo dosegel glede te nove politične sporazum, ki bi imel za posledico zblizanje med Parizom in Atenami.

Francija

Francija in spor med Anglijo in Turško
PARIZ, 1. »Petit Parisien« poroča, da so se vršila večerja in predvečeršnjim v francoskem ministru za zunanje zadeve posvetovanja o sporu med Anglijo in Turško. Naglašajo, da kaže angorska vlada po odstopu Bekir Sami bega vedno tesnejšo vzajemnost s sovjetsko vlado. Vsled tega je postala miroljubna politika nasproti kemalistom zelo težavna stvar.

Tleči ognjeniki

Če se da svetovna vojna primerjati velikanskemu požaru, tedaj bi primerjali povojno dobo velikemu pogorišču, v katerem se vedno tli žrjavica in iz katerega zdaj pa zdaj švigajo jezički plamena ter groze razpaliti vnovič požar.

Svetovno klanje je zapustilo Evropi silno nepregledno gnotno škodo, imelo je pa za posledico tudi pravno bolehanje narodov. Najslabše človeške strasti, najhujši nagoni človeštva, ki jih je kultura navidezno zabrisala, v resnici pa le zakrila, so izbruhnili v vojnih letih na dan. Bili smo priča takim grozotam, da smo se prav umestno izpraševali, ali je napredovanje civilizacije, ki je plod ti sočeljetij, sploh kaj prispevalo k pravemu napredku človeštva. Vseposvods smo videli, kako sta postala sila in pravica istovetna pojma, kako se je metalo v blato človeško dostojanstvo.

Toda tudi danes, ko gre že tretje takozvano mirovno leto h koncu, nikakor ni mogla zadobiti krvaveča Evropa ti stega ravnovesja, ki je neobhodno potrebno, ako naj se prične stvarna in duševna obnova človeštva.

Eno glavnih zaprek, da smo še daleč od tistega časa, ko se prične pravo mirovno delo, je iskati v nesrečnih mirovnih pogodbah, ki so jih zmagovalci narekovali premaganecem. Te pogodbe so krivične, ozkosrčne, polovičarske. Posledica teh pogodb je nezdravo razmerje, ki vlada danes v Evropi med narodi in med posameznimi državami. Te pogodbe pa v mnogih deželah poostrejuje razredni boj, ki nosi v sebi kal boljševizma.

Ko so pariški mogotci določili v versailleski pogodbi, da se ima v Zgornji Sleziji izvršiti ljudsko glasovanje, jih ni k temu naganjal čut pravice. V glavnem se je določilo glasovanje, ker so hoteli imeti Francozi uspešno orožje v roki proti Nemcem za slučaj, da bi se ti branili izvrševati mirovne pogoje. Tekom dveh let po sklenjenem miru pa se je vprašanje Zgornje Slezije vedno bolj zmatavalo. Zavezniške čete, ki so zasedle to velevažno industrijsko pokrajino, so služile kapitalistom, zlasti francoskim, da so se ti začeli dejansko udeleževati industrijskega življenja v Zgornji Sleziji. Francoski kapital se je polastil precejšnjega dela delne tamošnjih industrijskih podjetij. Vsled tega se ne more trditi, da bi bili zavezniki nepristranski pri presojanju položaja v Zgornji Sleziji. Ljudsko glasovanje je izpadlo v glavnem v prilog Nemcev, dasi so tudi Poljaki dobili veliko manjšino glasov. Mi smo že v enem prejšnjih član- kov izrekli mnenje, da bi bila najpravičnejša rešitev, ako bi se pripadnost posameznih krajev določila po oddanih glasovih. Kajpak so tudi razlogi, ki govorijo proti delitvi ozemlja, ki je gospodarska enota.

Zavlačevanje pripadnosti Zgornje Slezije pa je v vsakim dnem poostrolo razmerje med strankama, ki se borita za to ozemlje. Negotovost o bodočnosti Zgornje Slezije se je zgostila v takozvano poljsko vstajo. Korfanti se je polastil večjega dela industrijskega ozemlja ter hotel postaviti glasovalno komisijo pred dovršeno dejstvo. Zdi se, da so Francozi odobrvali to akcijo, ker bi raje videli deželo v poljskih rokah nego v nemških. Angleži pa nikakor niso zadovoljni s

tako rešitvijo, ker bi bilo to proti angleškim kapitalističnim koristim.

Francozi so se z aneksijo Alzacije in Lotaringije polastili velikih kovinskih rudnikov in plavčev, dobili so v svojo oblast Saarsko premogovno kotlino ter izvršujejo nadzorstvo nad rudniki v ruhrski kotlini. Z ozirom na to, da grozi francoski vpliv izpodrinuti na Poljskem vse ostale tekmece, se Angleži boje, da bi postala Francija gospodarka gospodarskega življenja osrednje Evrope. Francoski kovinarsko-premogovni monopol v Srednji Evropi pa nasprotuje angleškim kapitalističnim interesom. Odtod navzkrižje in neednost zaveznikov pri reševanju zgornjeslezjskega vprašanja. To navzkrižje je zadobilo, kakor smo imeli priliko opazovati v zadnjih dneh, že zelo ostre oblike. Izjave Lloyd Georgea v spodnji zbornici pa so bile tako jasne, da so morali Francozi popustiti. Le malo je manjkalo, da se ni ob tej priliki takozvana vzajemnost zaveznikov razbila.

Pri vsem tem pa je nastala nevarnost, da bi se Nemci in Poljaki spopadli in imeli bi novo vojno v osrčju Evrope. Dasi je Nemčija kolikor toliko razočarana, bi bilo vendar težko prerokovati izid vojne med Nemci in Poljaki. Na izrecno grožnjo Francozov so to pot Nemci ostali mirni, toda vprašanje je še vedno odprto, razmere v Zgornji Sleziji pa so strašne vsled vojnega stanja, ki ga je povzročil Korfanti s svojim podjetjem. Nevarnosti novih zapletljivejv nikakor niso še izginile. Zgornja Slezija je nevarna tleči ognjenik, ki utegne izbruhniti, ako ne zavladajo umerjenost med nasprotniki. Dolžnost zaveznikov pa bi bila, da se končno uredi to vprašanje v interesu tamošnjega prebivalstva. Zaliobog pa bodo tu odločali zgolj kapitalistični vplivi, ki se ne bodo ozirali na potrebe in želje ljudstva.

Posledica povojne politike zaveznikov je tudi grško-turški spor, ki traja že več mesecev. Grška ofenziva proti kemalistovskim četam je bila spočetka uspešna, kakor so sploh vse ofenzive spočetka uspešne. Grška slava pa se je razbila, ko je Turek udaril nekoliko močnejše. Danes zbirajo Grki novo vojsko, s katero napovedujejo novo ofenzivo proti Kemalu. Istočasno pa jim groze s severa Albanci, razmere v Traciji pa so take, da morajo Grki držati tam številne čete. Grčija se nahaja po tolikih letih vojne še le v pričetku svojih vojnih pohodov. In tako se utegne razviti v Mali Aziji vojna, ki more trajati leta in leta.

Pomisliti nam je, da je postala turška Azija plen evropskih velesil in da islamski svet s težavo prenaša vsako evropsko gospodstvo. Protigrško gibanje v Egiptu je tudi izraz protiangelskega stremljenja. Najnovejše vesti nam govorijo o nemirih v italijanski Libiji in nemiri v francoski in španski Afriki nam dokazujejo, da se skušajo povsod Mohamedanci otrestiti evropskega jarma. Ako opazujemo grško-turško vojno s tega stališča, tedaj vidimo, da zamore postati obrežje Male Azije začetek in izhodišče dolgotrajnih in krvavih kolonialnih vojn v Aziji in Afriki.

Zato so zavezniki napravili novo napako, ko so dovolili Grkom, da pričnejo z vojnimi akcijami. Tudi Mala Azija je takšen tleči ognjenik, ki preti, da zanese

požar po širnih pokrajinah Azije in Afrike.

Je še več drugih odprtih vprašanj, ki zastojajo pričakujejo rešitve. Politična negotovost in napetost v Evropi zamore povzročiti nove izbruhe, kakor nam kaže Zgornja Slezija in Grčija. Glavni izvor vsemu zlu pa je slepi pohlep in brezmejna sebičnost onih, ki imajo danes v rokah usodo evropskih narodov.

Pred kongresom moskovske internacionale

Ko je v poletju lanskega leta II. kongres tretje internacionale v Moskvi zaključil svoje zborovanje, so stale boljše stvari čete pred Varšavo, boljševiška agitacija se je uspešno vršila v nekaterih sosednjih državah Evrope in Azije, a Italija je stala takorekoč pred revolucijo. Z ozirom na zmagoviti pohod boljševizma proti zapadu je zadobil ta kongres tedaj svetovni pomen. Kongresa se je udeležilo okroglo 400 odposlancev iz vseh delov sveta. Zborovalci so izdelali statut III. internacionale ter določili v onih znamenitih enainvajsetih točkah pogoje za sprejem članov.

Izvrševalni odbor III. internacionale je razposlal vsem komunističnim strankam povabilo za III. kongres, ki se bo odprl 1. junija t. l. v Moskvi. Pričakovati je, da bo udeležba pri tem zborovanju veliko številnejša, kakor je bila lani. Skoraj v vseh evropskih deželah so se komunisti ločili od socialnih demokratov in ustanovili samostojno stranko. Ta ločitev in strogo razlikovanje sorodnih socialističnih struj je posledica sprejetja pravilnika III. internacionale, ki nalaga svojim članom, da morajo brezpogojno sprejeti onih 21 točk in jih tudi brez kolebanja in polovičarstva izvajati.

Vkljub temu, da se je število komunističnih odskov III. internacionale pomnožilo in da je skoraj ni dežele, ki ne bi imela svoje komunistične stranke vključene v III. internacionali v Moskvi, moremo trditi, da je položaj za komuniste danes neprimerno slabši kakor lani. S pomazom boljševiških vojsk pred Varšavo je pričelo komunistično gibanje tudi v ostalih zapadnoevropskih deželah nazadovati. Boljševizem je bil postojen v defenzivo, v kateri se nahaja še danes, in tudi bližnja bodočnost mu nikakor ne obeta napredovanja. Svetovna revolucija, ki so jo ruski komunisti z gotovostjo pričakovali in za katero so komunistični pristaši v Evropi z vso paro delali, se je izjalovila. S polomom komunistične papirnatne revolucije v Italiji pa je zadobilo boljševiško gibanje v Evropi udarec odločilnega pomena. Vseposvods, kjer so se komunistične struje ločile od socialistov, so komunisti v nezadovoljni, brezpomembni manjšini, života rijo v ozadju in teoretizirajo o revoluciji in diktaturi proletariata, medtem ko imamo v nekaterih deželah diktaturo belih straž. Vse kaže, da bo komunistična struja živela še znanprej le od teorije. In ko ne bodo komunisti več nevarni obstoječemu družabnemu redu, bo njih struja dalje živela mirno življenje pod vodstvom svojih dogmatikov, ki se bodo omejevali na manj ali več učene razprave.

Vkljub temu ne bo III. kongres v Moskvi brez zanimivosti. Dnevni red obstaja iz mnogih točk, od katerih naj jih nekaj navedemo. Prva točka je poročilo izvršilnega odbora. Poročal bo o svojem delovanju v desetih mesecih svojega obstoja. Druga točka bo obravnavala krizo svetovnega gospodarstva in nove naloge komunistične internacionale. Teoretični poldretje internacionale, kakor so Otto Bauer, Hiferding, Kautsky, trde, da bo sedanja kapitalistična družba vzpostavila gospodarsko ravno vesje ter da nastane nova doba kapitalističnega razvoja nazvoro. Iz te premise izvajajo ti možje zaključek, da je revolucija sedaj nemogoča in nepotrebna. Proti temu naziranju bodo zavzeli komunistični zborovalci odločno stališče ter skušali dokazati, da je polom kapitalističnega reda že sedaj neizogibna.

Peta in šesta točka bosta razpravljali o mednarodnem sindikalnem gibanju. Kongres bo nastopil proti ameriškim sin-

dikatom in proti rumeni amsterdamski internacionali. Ustanovil se bo reči internacionalni sindikat. Določilo se bo razmerje med komunistično internacionalo in tem sindikatom.

Posebna važnost in za naše kraje zanimiva je deseta točka dnevnega reda, ki obravnava vprašanje italijanske socialistične stranke.

Kakor znano, so se na livornskem zborovanju ločili takozvani »čisti komunisti« od edinjšev, ker so se ti branili izvajati nekatere točke izmed onih 21ih, ki smo jih poprej omenili. Odposlance izvrševalnega odbora III. internacionale so je postavil na stran »čistih komunistov«. Komunisti so namreč zahtevali, da se izključijo reformisti. Serrati pa je v imenu edinstva stranke popustil le v toliko, da je pozval reformiste, naj se podvržejo disciplini stranke, sicer pa je bil za to, da se obdrže tudi desničarji. Vsled tega so se »čisti komunisti« ločili od stranke in ustanovili svojo stranko, katero je izvršilni odbor III. internacionale v Moskvi pripoznal kot edino svojo članico v Italiji. Proti temu sklepu so vložili edinjši priziv, ki se ima rešiti na tretjem kongresu moskovske internacionale.

Izvršilni odbor III. internacionale je že v aprilu t. l. poslal italijanski socialistični stranki povabilo k III. kongresu, v katerem pozivlja stranko naj pošlje na zborovanje svoje odposlance s polnimi pooblastili. V povabilu je rečeno, da se je izvršilni odbor postavil proti stranki v glavnem radi tega, ker so se edinjši branili izključiti iz svoje srede reformiste. Edinjši so bili namreč tudi sklenili, da se ima ohraniti ime stranke, toda izvršilni odbor III. internacionale se hoče vnaprej zavarovati, da ne bi se socialistična stranka sklicevala na to drugo vprašanje, ki ni načelnega pomena. Skoraj gotovo pa je, da bo kongres potrdil tozadevni sklep izvršilnega odbora III. internacionale ter izključil italijansko socialistično stranko.

Domače vesti

VABIM vse odbornike Političnega društva »Edinosti« k odborovi seji, ki se bo vršila v petek, 3. junija, ob 13. uri popoldne v uredniških prostorih »Edinosti«, v ulici Sv. Frančiška Asiškega 20. — Predsednik.

Koliko poslancev bi dobile posamezne stranke, ako bi bila cela Julijska Benečija eno samo volilno okrožje? Kakor znano, voli Gorisko volilno okrožje 5 poslancev, Trst 4 in Istra 6, skupaj 15 poslancev — Iz »Gor. Straže« in »Edinosti« je posneti, da je bil volilni uspeh v posameznih volilnih okrožjih kakor sledi:

Gorisko: JNS 39068, komunisti 10131, socialisti 4472, ital. blok 5358, popolari 2467, republikanci 1037; Trst: JNS 2930, komunisti 6667, socialisti 4154, ital. blok 15119, popolari — republikanci 4473; Istra: JNS 9852, komunisti 3697, socialisti 3631, ital. blok 28944, popolari 2123, republikanci 2836. Skupaj JNS 51.850, komunisti 20.495, socialisti 12.257, ital. blok 49.921, popolari 4590, republikanci 8346.

Na podlagi skupnega števila oddanih glasov v vseh treh volilnih okrožjih bi dobili tedaj:

Jugoslovenci 6, ital. blok 5, komunisti 2, socialisti 1, republikanci 1 poslanca; skupaj 15 poslancev.

Na boljšem bi bili Jugoslovenci za 1 poslanca, socialisti in republikanci bi dobili po 1 poslanca — Italijanski blok bi zgubil 3 poslance.

Tukajšnji italijanski listi, njihov načelnik je bil »Piccolo«, so z največjim ogorčenjem označevali svojim ovciam, da je razdelitev Primorja v tri volivna okrožja za Italijane strahotna krivica. Tolkli so se po prsih, bili užaljeni, potrti, vznemoljeni, razočarani. »Piccolo« je kar naravnost trdil, da se je razdelitev v tri okrožja izvršila »skoro v izključno korist Slovanov«. Da se bedakast list nekoliko pomiri, naj prebere priobčene vrstice.

»Proletarec« o nalogi fašizma in njegov poziv komunistom. V Gorici izhaja list, ki mu je ime »Proletarec«. Da seznanimo naše čitatele s tem, kar misli »Proletarec« o nalogi fašizma, posnemamo značilen odstavek iz zadnjega uvodnika: »Ali vendar ima (fašizem) izpolniti svojo nalogo s tem, da trči ob kakršnokoli materijalno dobro pripravljeno obliko, ob kateri se razprši in iz katere se od vseh strani poraja nedosegljiva in nezmoljiva civilizirana, socialistična človeška bujnost«.

Nato sledi poziv »komunističnim delavcem«, ki mora razveseliti vsakogar, ki ima še kakšne misli za humor:

»Bili smo zmajir prijatelji; naše ideje, razumne male dvomljivosti, so vaše. Kdo vč, če

se, govoreč si, ne bomo razumeli? V raznih provincah Italije so se delavci in kmetje izkazali vse drugače, nego trudni političnega boja. Očividni dokaz temu, da ni prišlo do predvidevanih upov. Gotovo znamenje, pa sodbi vašega glasila »Ordine Nuovo«, je, da so voditelji pustili zgubiti delavcem vsako upanje s tem, da so več govorili, kakor storili. Iz kakršnega vzroka pa velik del vaših pripadnikov dne 15. maja ni šel na volišče? (Pri nas imamo slučaj v Idriji). Je takoj povedano. Zato, ker med komunisti in socialisti niso vedeli koga izbrati. Razkol je bil torej tako neumesten, tako kapriciozen, ne samo da ga delavske mase niso razumele, nasprotno pa so razumele, da so bile vse te velike fraze, vsa obrekovanja, ki so jih vaši govorniki v obilici proti nam izrekli, le preteveza, skoraj bi rekli krinka, pod katero se je skrivalo pomanjkanje vsake prave podlage principa, ki bi opravičila ta divji razpore. (Takega stavka ne najdete zlepa v celih slovenskih slovnosti zgodovini).

Reklo se vam je celo, da je eden ali drugi od nas pripravljen iti na vlado iz zgolj vzroka, da vas postreli in razne druge neumnosti.

Je zmajir le »dvom«, ali gotovega ni nič. Oglejte le okrog sebe.

Vi ste pa zapustili to gloriozno stranko, ki ima toliko neprecenljivega navdušenja ljudske vere v sebi in ji dajate od daleč tako grenke nasvete.

Med tem, ko ste vi poslušali te neslanosti, katere mnogi od vas niti verjeti niso... it. d. Zadnji stavek podpišemo z obema rokama.

S tako duševno hrano se držejo ti gospodje, pitati naše zavedno delavstvo! Ni je večje žalitve za proletariata, kakor bedast list, ki govori v imenu delavstva.

Zaupaj sebi in svojemu kljusetu! — pravi tisti znani hrvaški pregovor. Ta pregovor nam je prišel na misel, ko smo v glasilu južnotirolskih, k Italiji priključenih konservativnih Nemcev, »Der Tiroler« prečitali kratek stavek pod naslovom »Politik auf weite Sicht«. Pisu je bila pred oči politika daljnih ciljev, a sestavek zveni kot poziv na naslov Italijani k zavezništvu z Nemci proti Slovanom, posebno še proti nam Jugoslovanom. Z vidno, preračunano tendenco piše, da so severni in južni Slovani neizbrabjeni, vojvoti, žilavi sinovi narave, ki bi mogli — če bi jih združila, vseslovanjska ideja — postati zelo nevarni sosednjim narodom. Uverjen, da je s tem naglašanjem spravljal Italijane v primerno razpoloženje, jim govori na srce, da more biti ta pogled v bodočnost podlaga za posteno zblizanje med Nemci in Italijani, in to tem bolj, ker so v Gornji Sleziji italijanski vojski že prelivali kri v obrambo Nemcev. Gledati da je treba cilje bodočnosti. Italija in Nemčija naj delata skupno svetovno politiko, ker imata obe skupne sode, ki bi utegnili postati zelo neprijetni: to so Slovani in Francozi. Če se Nemčija in Italija zedinite, ne bosta potrebovali nobenih medsebojnih strateških mej, nikakih utrdb na mejah, in ne bo potrebno, da bi se nezaupno presojava naravnata želja južnih Nemcev po priključenju k svoji rodnini! »Italija ima — tako zaključuje sestavek — gotovo interes na tem, da je v dobrih razmerah s kulturo visoko stoječim nemškimi narodom, ki je najštevilnejši neslovenski narod v Evropi! — Nemci bi hoteli zopet spletni niti — stare ljubezni. Seveda v imenu — kulture! Samo nemci neprijetna ključa je tu vmes za Italijo! Prijateljstvo naj bi bilo naperjeno tudi proti Francozom! Zahteva je nekoliko neprijetna — vsaj za današnje čase in današnji položaj. Zakaj ni bil »Der Tiroler« to pot previden. Proti nam Jugoslovanom se pa tako lahko govori tudi v sedanjih časih! Sicer pa nas ta nemški poziv ni presenetil. Saj se poznamo. In maloštevilni Nemci v Voloskem-Opatiji so pri nedavnih volitvah praktično postopili v smislu tega poziva. Italijanski listi so poročali namreč, da so ti Nemci zdržema glasovali za — blocco. Nam pa bodi ta poziv v svarilo, da se moramo ravnati po pravilu: Zaupaj le sebi.

Jadranka je izšla s sledečo vsebino: 1. Peseem z gore; 2. Za samostanskim obzidjem; 3. O spočetju naše književnosti; 4. Ne bogastvo, ampak delo! 5. Strune; 6. Napoleonova stoltnica; 7. O dobri vzgoji; 8. Car Petrova kočica; 9. Drobline. — Na prodaj je po vseh tobakarnah.

Uradne vesti

Posebna plača za profesorje na srednjih šolah in učiteljskih v novih provincah. Generalni civilni komisariat naznanja, da bodo profesorji in učiteljski srednjih šol in učiteljski v novih pokrajinah dobivali iste izvenredne plače in doklade, kakor iste kategorije nameščenecv v starih pokrajinah. Kakor hitro bosta ministrstva za mornarico ter za trgovino in obrt izdala slično odredbo s svoje strani, bodo omenjene ugodnosti s posebnim odlokom razširjene tudi na nameščenecv obrtnih, trgovskih in navtičnih šol v novih pokrajinah. Družba Iva. Civilni komisariat za tolniški politični okraj razglasa: 7. junija 1921, ob 10 uri predpoldne se bo vršila v občinskem uradu v Bovcu dražba nastopnih dveh lovov,

ga odnesla proti Idriji, a tihotapci so vdrli za njima z gorjaci. Streljala sta, da sta se ubranila. Ljudje so slišali pokanje in klice »na pomoč«, a so le gledali skozi okno. Pomoč ni šel nihče, ker so bili zmenjeni s tihotapci. Za svojo kožo se je pa vsakdo bal, zato je bilo težko dobiti stražnike, ki bi lovili vinske tihotapce.

Zadnji krčmar, ki je še točil pri »črnem orlu«, (v gornji gostilni) Ivan Fiala je odšel v Ljubljano, kjer mu v hotelu Union zelo cvete vinska obrt in hiša služi sedaj okrajnemu glavarstvu, spodnji gostilno pa ima v najemu »krščan« ščansko gospodarsko društvo, ki nuditi svojim članom pristno vinsko pijačo.

VIII.

Francozi tretjič v Idriji

Nadvojvoda Karl je na razne načine poskušal, kako bi preustrojil avstrijsko armado, da bi bila kos Napoleonu. Tak poskus so bili leta 1809. prvostolovci in na mnogih krajih »dobrovoljski bata-ljoni«.

Dne 19. aprila 1809, je došlo na sodni-ka Gariboldija v Idrijo sledeče oznanilo: 1. Prvostolovci se sprejemajo iz doma-kih in tujih dežel, vsakemu se da začeti koma nekaj denarja na roke. 2. Pripraven prvostolovec postane lah-ko podčastnik v bataljonu.

PODLISTEK

V. F. B.

V malem svetu

Za Ivanko je bil ta razgovor, iz katerega se je kazalo samo sovraštvo proti Klinarju, velika muka. Že je v svoji mladi glavi skovala načrt, kako obišče Rudolfa. Kajti, to je bila njena največja želja. Morala je biti videti in uveriti ga, da je na njegovi strani, tolažiti ga, porazgovoriti se z njim, kaj treba storiti, da se reši. Vedela je, da je malo nade, da bi ji stariši dovolili, obiskati Klinarja v sodnem postopku. Vendar je hotela poizkusiti, ali ne bi mogla izposlovati dovoljenja, da bi šla tja-kaj z Marjano. Če ji ne dovolijo, je sklenila, da pojde tudi brez tega dovoljenja, pa naj pride, kar hoče. Bila je srčna dovolj, da je predložila svojo prošnjo, vendar ji je srce naglo utripalo od razburjenosti, ko je čakala na prireren tarenetek.

V tse misle je mati postavila pred njo in je nadaljevala svoja razmotrivanja, naslovljajoč svoje besede naravnost nanjo:

— S takim človekom, ki je prestopil prag sodniških ječ, se ne sme več imeti opravila. Treba pozabiti, da smo ga kedaj poznali. In sicer tudi ni to nikakaj partija. Poleg tega je lahkomišel, a ni državni uradnik, ampak samo privatni, to pa je velika razlika.

— Ali, mama, to je meni vseeno, jaz ga ljubim, to odločuj! — ji je posegnila Ivanka v besedo.

— Ti si otrok, ti ne veš nič in moraš ubogati, kar se ti zapoveduje! — je odgovorila

mati strogo. — Klinar je v temnici, a tak človek ni za pošteno dekle.

— Ali, pride iz temnice, morda čez pet let — se je oglasil oče. — In ti ga potem vzameš za moža?

— Ako ga obsodijo po nedolžnem — ker je nedolžen — je rekla Ivanka zamišljeno in žalostno — to bi bilo strašno. Ali, jaz bi čakala nanj, ker sem mu dala svojo besedo, da bom njegova. Bilo je neke nedelje v cerkvi. Stala sva skupno pri oltarju in on se je zaročil meni in jaz njemu (globoko je zardela ob tej izpovedi, s katero je hotela učinkovati na starišje). Vi pravite, da tak človek ni več pošten pred očmi sveta. Mari odločajo sodnje o poštenju in nepoštenju? No, jaz sem se učila, da sta pošteno srce in čista vest glavno! A pri njem je vse to! Če tudi ostane pet let v temnici, vem, da je pošten in čakala ga bom! Samo, dovolite, da ga vidim, da govorim z njim, pa boste videli, da vam bom potem mogla ves ta dogodek razjasniti in vas uveriti o njegovi nedolžnosti.

Vstala je iz divana in govorila naglo, boječ se, da bi ji presekali besedo. Mlada prsa so se ji dvigala in spuščala naglo od razburjenega sopenja, a srce ji je utripalo silno. Ko je videla, da se oče in mati gledata brez besede, s pogledi, kakor da se vprašujeta: Kaj pa ti praviš na take besede? — je nadaljevala s prose-čim glasom in drhteč:

— Oče, mati, prosim vaju, dovolite, da grem nocoj, ali vsaj jutri zjutraj z Marjano h Klinarju! Moram govoriti z njim, moj mir in moja sreča sta odvisna od tega...

— Sedaj mi je tega dovolil — je zagrmel Krivošić ter zardel od jeze kot škrlat. — Kaj

bi še rada? Kdo te je to naučil? Dekle hoče obiskati možkega — ali si znorela?

— Pa naj gre mama z menoj! Tu ne more nikdo nič reči, ker je tako kakor bi šli k bolniku — je začela Ivanka zopet prositi.

Ali, oče ni nehal se srditi. Bil je človek starega poštenja in ni mogel trpeti nikakih novotarij in prostosti, ki si jih je začel ženski svet prisvajati v ženskem času. Že samo to, da je mogla njegova hči le pomisliti na kaj takega, se mu je zdelo strašno, kaj še le, da se je drznila izreči pred njim kaj takega. Ni mogel razumeti, da dekle ne vidi v tem nič slabega, in dal se je zavesti od jeze ter je kričal zamolklim glasom:

— Nehaj mi s tem, nočem nič slišati o tistem lopovu in sleparju. Ako ti je on ljubši, nego tvoja čast in rodbinska hiša, pojdi k njemu, ali, ne vračaj se več semkaj, ker o takem otroku nočem nič več vedeti. Že to je dovolj, da si mogla kaj takega zaželeti. Že to mi napravlja vtis, kakor da sem izgubil svojega otroka... Rodbina Krivošićeva ni imela, hvala Bogu, še nikogar v zaporu, in ga ne bo imela, dokler sem jaz živ. Takoj boš pisala tistem šarlatanu, da v naši hiši nima ničesar več iskati in da nočeš nič več vedeti o njem. In ti mu moraš pisati, da ne bi morda mislil, da ga jaz krivo obveščam, ako bi mu jaz pisal. Ali si čula?

— Tega ne morem storiti... nikakor ne! — Kaj? Ti se ga nočeš odreči? — Nočem! — Ti boš meni kljubovala? —

(Dalie.)

Nepripoznanje velikega dela od malih ljudi ne sme boleti.

Ob slovesu je za ljubeče se osebe najlažje, ako si stisnejo roko — in molče.

Človeška misel ni nikdar tako visoka, da bi ne mogla še višje in nikdar tako globoka, da bi ne mogla še globlje.

Vse na svetu je minljivo, razven ene besede:

Resnica.

Človečanstvo, bratoljubje, samoodločba, pravica malih narodov, doli z militarizmom in terorizmom, vsi bratje, nikdar nobene vojske več — to so tako lepe besede, da je človek vesel, če jih še enkrat prebere iz — starih časopisov.

Kedar pišes zato, da bi ljudstvu dopadel, tedaj pišes zato, da bi sebi ustregel.

Resnica se lahko samo enkrat pove. Ampak tisti, ki noče sprejeti resnice, jo lahko stokrat sliši, pa je ne bo sprejel.

Gospodarstvo

Nemško blago poplavlja Belgijo in Španijo. Nemčija je izvozila v početku 1920 v Belgijo blaga v vrednosti 135 milijonov frankov, katere svota je narasla do početka letošnjega leta na 500 milijonov frankov. Ravno tako je cela Španija poplavljen z nemškim blagom. Z vsa silo so se vrgli Nemci na trgovsko propagando tudi v južni Ameriki, kjer izdajajo v to svrhu vse polno ilustriranih časopisov.

Štiridostno srbsko posojilo. Obresti štiridostnega srbskega posojila se kar je nekaj časa izplačujejo zopet tudi neutralnim, sicer ne v švicarskih frankih kakor prej, temveč v francoskih frankih. Izplačevanje se pa omejuje samo na odrezke tistih vrednostnic, o katerih se lahko dokazuje, da niso bile od leta 1914 dalje v entiteti sovražni posesti. Odrezki vrednostnic, o katerih se ta dokaz ne more dovesti, se ne honorirajo. Posojilo je tudi na borzi v Ženevi kvotirano. Tam ne obstaja nobena dolobča, da se dajo dobaviti samo vrednostnice z afidavitom (overlovenim izkazom o posesti). Vsled tega je tečaj teh obilicij na ženevski borzi znatno nižji, kakor tečaj na drugih borzah.

Poročilo o trgovini s poljskimi izdelki v Jugoslaviji. Iz Zagreba poročajo: Sombor (24. maja): Splošni zastoj v prometu povzroča, da lastniki blaga ne popuščajo v cenah. Sedanje cene so previsoke za izvoz, pa tudi domači konsum se vzdržuje nakupovanja. Cene so sledeče: pšenica: 980 do 985, koruza 390 do 395, oves 380 do 385. Osjek (25. maja): Dovozi pšenice neobičajno mali. Povpraševanje neznatno. Pšenica 1000 do 1010, koruza 420 do 430, oves 425 do 430 ugodl. kron. Povpraševanje po moki je zmerno, ker čaka domači konsum na popuščanje v cenah, ravno tako ni iz inozemstva povpraševanj. Izvoz v Švico ponehava, ker je dobila Švica koruzo »La Plata«, ki pride na 32 švicarskih frankov po 100 kg franco katekoliki železniška postaja v Švici. Navadna koruza stane v Švici 22 frankov, franco Buchs, a se ne kupuje dosti.

Ameriška trgovina z Rusijo. Ameriška vlada je nedavno sicer izjavila, da zaenkrat ne bo sklenila nikake trgovinske pogodbe z sovjetsko Rusijo. V zadnjem času pa je poštini promet v Rusijo zopet dovoljen, kar se smatra za prvi korak k formalnemu sporazumu. — Estonska in ruska zunanja trgovina. Tekom zadnjega časa se je ruska zunanja trgovina preko baltičskih držav, Latvinske in Estonke precej razvila. Dasi ravno ni ruski tranzit bog ve kako velik, vendar precej vpliva na gospodarsko življenje teh in drugih obrobni držav. Največjo korist od vseh teh držav pa ima Estonka, ki je kot prva država sklenila formalni mir z Rusijo. Trgovina sovjetske Rusije preko Revelja je posebno živahna. V prvi vrsti pride seveda uvoz v Rusijo v pošte. Tako se je meseca marca preko Revelja uvozilo v Rusijo 952 vagonov raznega blaga, v katerem pa niso všeta razna živila, katerih se je tudi precej uvozilo preko Revelja. Povprečno se uvozi dnevno preko Revelja okoli 150 vagonov za Rusijo. Meseca marca je začela Rusija tudi izvažati, zlasti v Anglijo, in sicer največ lan in zlato.

Zadružništvo v Dalmaciji. Ze pred vojno je bilo zadružništvo v Dalmaciji zelo razvito. Med vojno pa so se zadružne ustanove vsled velikih nalog, ki so jim bile ravno v Dalmaciji v tej kritični dobi odkazane, izredno ojačile. Vojna s svojimi zlemimi posledicami je jasno dokazala, da je močnejše samo z vzajemnim podpiranjem doseči olajšanje gospodarskih težkoč in vsestransko prožnost in gospodarskem življenju ne le za posameznika, marveč tudi za celoto.

Dalmatinske zadruge, katerih je okoli 300, so organizirane v Zadružnem savezu v Splitu. Delokrog tega zadružnega središča je obsegal izprva le revizijsko poslovanje nad zadruge, pa se je ččasoma raztegnil tudi na denarne posle in na preskrbovanje velenjenih zadrug z živili in poljedelskimi potrebščinami. S tem pa je delo naraslo v taki meri, da ga vodstvo saveza ni moglo več obvladovati in se je izkazala potreba delitve poslov. Ta delitev se je izvedla s 1. julijem 1920 na ta način, da si je Zadružni savez pridržal zase organizatorični del zadružnega poslovanja, dočim je za vse posle finančne stroke osnoval Zadružno banko. Ta ima svoj sedež v Splitu. Njena glavica znaša 50 milijonov kron. Kakor izhaja že iz naziva tega denarnega zavoda, služi banka v prvi vrsti zadružnim ustanovam, t. j. ona efektuira članicam Zadružnega saveza kredite, oskrbuje vse denarne transakcije zadrug, jih preskrbuje z živežem in s poljedelskimi potrebščinami, kakor z žveplom, galico, gospodarskimi stroji itd.

Vsled koristi, ki jih donša delovanje tega denarnega zavoda, ni ostal njegov delokrog omejen samo na Dalmacijo, marveč se je razširil tudi na Hrvatsko, Slavonijo in na Slovenijo. Namerava se brigati tudi za Bosno in Hercegovino ter za Srbijo. Početek novega, razširjenega delokroga Zadružne banke kažejo njene podružnice, ki so se ustanovile v Mariboru, Zagrebu in v Novem Sadu.

V Dalmaciji sodeluje Zadružna banka oziroma Zadružni savez pri raznih industrijskih podjetjih, tako zlasti pri Industrialni zajednici v Omišu, katere namen je, da v Omišu zgradi več tvornic, ki bodo s svojimi proizvodi preskrbovale Dalmacijo in po možnosti tudi ostale pokrajine. Začasno se namerava graditi tvornica za pohišstvo, nadalje tvornica mrež in ribiških potrebščin, za predelovanje volne itd. Podjetje je v domačih rokah in je osnovano v pretežni večini z zadružnim denarjem. Nekatere teh tvornic so že počele z delom in njih dosedanj uspehi dopuščajo zadovoljivo perspektivo v bodočnost. Zadružna banka sodeluje tudi pri drugih industrijskih podjetjih, ki so po prevratu v jugoslovenskih rokah.

Borzna poročila.

Tečaj:

V Trstu, dne 1. junija 1921.

Jadranska banka	300
Cosulich	365
Dalmatia	272
Gierolmich	1420
Libera Trieste	486
Lloyd	1650
Lussino	840
Martiniolich	200
Oceanla	355
Premuda	370
Tripcovich	355
Ampela	585
Cement Dalmatia	325
Cement Spalato	356

Tuja valuta na tržaškem trgu:

V Trstu, dne 1. junija 1921.

avstrijsko-nemške krome	3.25 — 3.75
čehoslovaške krome	27.25 — 28.25
dinarji	58 — 61
lejl	31.50 — 31.75
marke	30.90 — 31
dolarji	18.40 — 18.60
francoski franki	158 — 159
švicarski franki	333 — 337
angleški funti papirnat	73.75 — 73.75
angleški funti, zlati	84 — 86
napoleoni	70 — 72

ŽIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU

Ulica Roma vogal ul. Mazzini. — Lastna palača.

Delniška glavica in rezervni sklad K. C. št. 233.000.000

Izvišuje kulturno vsebanne in menjalnice transakcije.

Uradne ure od 9-13

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

STAR gnoj se odda zastoj. Via Piccardi 12, Mrz. 901

MLADI piščki, čiške pasme, izborni čuvaji se prodajo. Via Piccardi 12, Mrz. 902

SIVILJA za na dom za krpanje in šivanje perila se išče. Naslov pri upravnistvu. 900

PRIDNA služkinja se sprejme. Via Udine 19, trgovina jestvin. 899

MOSKO kolo in kitaro prodam radi selitve. Via Udine št. 35, III., desno. 896

SLUŽBE kot hišna išcem pri majhni družini. Naslov pri upravnistvu. 897

PRIDNO služkinjo, večšo vseh hišnih del, se sprejme. Kopitar Marko, trgovec, Sv. Peter u Sumi — Istra. 898

NJIVA s trtami in sadnim drevjem, zemljišča, kamnomol, 4000 m², nad proseško cesto v Barkovljah, radi odhoda na prodaj. Pojasil v Barkovljah, Salita Coatovello 776. 893

KNJIGE nemške in druge se preskrbe po originalnih cenah. Večja dela v obrokih. Trst, Via Boccaccio 3, vrata 14. 892

OBVEŠČAM cenj, sorojake, da posetim osebno vse kraje kjer bo birmovanje ter se pripravim za obilen obisk. Anton Jerkič, fotograf. 862

†

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je naš dobi svak in stric

Ferdinand Gaberščik

učitelj v pokoju

rojen v Tolminu leta 1870., dne 30. maja 1921 zvečer nenadoma v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil 1. junija ob 6. uri zvečer.

TOLMIN, 31. maja 1921.

Oskar, Rudi, Andrej, Ivo, Leo, nečaki. Leopolda, svakinja.

Zora, Vera, Jolanda, nečakinje. 425

PRIREDITEV gasilnega društva na Razdrtim, ki se je imela vršiti 5. junija, se radi nepričakovanih ovir preloži na 12. junija. 890

DECEK 16 let star, s 5 razredno ljudsko šolo, vešč nekoliko nemškega jezika želi vstopiti kot učenec v boljšo trgovino z mešanim blagom v mestu ali na deželi. Ponudbe na Franc Batagelj, zidarski mojster v Trnovem pri Il Bistrici. Istotam se dobi dalmatinski portland cement, znamka »Titan«. 894

VAJENCA 15-16 let, sprejme trgovina dvo-koles in šivalnih strojev na Opčinah. 892

POSESTVO 5 km od Celja, 64 oralo goše, polja travnikov in sadonosnikov, arondirano, enonadstropna hiša s krasnim stolpom (gradic), vse gospodarsko poslopje in velik mrtev in živ inventar se takoj ugodno prodaja. Ponudbe pošni predal 44, Celje. 882

FOTOGRAF ANTON JERKIČ, TRST, ulica Roma (poštna ulica) 24, Gorica, Corso Verdi (vrtna ulica) št. 36 priporoča se svojim sorojcem. 435

ZLATO in srebrne krome plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 25

Naznanilo

Kakor vsako leto na ta dan, vrši se tudi letos v Kobaridu splošnoznani

letni glavni semenj

oz. tržni dan, na 13. junija, za blago in živino.

Županstvo trga Kobarid 28. 5. 1921.

Izredni komisar De Angelis.

A. De Masi & G. Sferza

Mavricija Wackvitza nasledniki

Trst, ul. Torre bianca 32. Telefon 29-03

Velika izbira majoličnih in železnih peči, ekonomskih ognjišč in štedilnikov. — Izbira majoličnih plošč za kuhinje, kopeli in closet

Zaloga cementa, cementnih plošč, pečic, raznjev, vrat iz litega železa vsake velikosti 13

Zaloga domačih vin: belega vipavca, istrskega refoška in kraškega terana na debelo in za družine. 3.4

Postrežba na dom. Cene zmerne. Ul. Cunicoli št. 8. Strancar.

IZREDNO UGODNA PRILIKA!

KONCERTNE CITRE

dobro ohranjene, z jeklenimi strunami.

so tukaj na prodaj za polovično ceno!

Slovenska in nemška šola, kakor tudi velika zbirka slovenskih komadov se lahko vdobe zajedno. Ljubitelji tega glasbila naj se oglašajo na naslov: L. MELJAVEC, ulica Ant. Stoppani št. 5, II. nadstropje, desno

Priporoča se dobroznana 37

BRIVNICA

JOSIP JERMAN

Trst, ul. XXX Ottobre 14

Schicht **FRATELLI FINZI**
— TRST —
Via Tintore 5 - Telefon 11-64

Schicht „JELEN“

dve besedi, ki dovolj dokazujeta neprekosljivo kakovost občeznanega

Schicht'ovega mila, znamka „Jelen“

d. družbe G. Schicht, Aussig o/L.

dobiva se v vseh prodajalnah, mirodilnicah itd.

Gospodinje!

Zahtevajte povsod le

originalno Schichtovo milo z „Jelenom“

ter prepričajte se, ako ima vsak komad utisnjeno pravo znamko.

ZALOGA:

FRATELLI FINZI

— TRST —

Via Tintore 5 - Telefon 11-64

ALOJZI POVH

Trst, telefon št. 3-29
Piazza Garibaldi 3 (prej Barriera)

Največjo izbero daril za birmo dobite samo v trgovini Piazza Garibaldi št. 3, (prej Barriera)

Županstvo trške občine Hirska Bistrica

naznanja, da se bodo vršili letos še

trile veliki živinski in kramarski semnji i. s.

6. junija (prvi ponedeljek v mesecu,

12. septembra (ponedeljek po Malem šmarnu) in

14. novembra (ponedeljek po sv. Martinu).

408

A. LIČAN, župan.

Insertirajte v „Edinosti“

Kot nadomestek ali pa dodatek k vsaki kolonialni kavi, **rabite vedno figovo kavo „Levante“** ki je zdrava in okusna. To izbrano kavo rabi tudi **mesina bolnišnica in sirotišnica**, kar dokazuje, da nadkriljuje ta kava vse druge tovrstne izdelke. Prodaja se povsod, na debelo pri **Tržaški tovarni figove kave „LEVANTE“** Loser & Luita, Via Carpison 10-12 390

Trgovsko - obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadr. z neomejenim jamstvom ul. Pier Luigi da Palestrina št. 4, I. n. sprejema hranilne vloge od L. 1 dalje.

Navadne vloge obrestuje po

4 1/2 %, večje po dogovoru.

Trgovcem odpirja tekoče čekovne račune. - Posoja hranilne posile na dom. - Rentni davek plačuje iz svojega.

Daje posojila po najugodnejših pogojih na vknjižbe, na osebno poročilo, na zastave vrednostnih listin.

Uradne ure vsak dan izvenrednih nedelj in praznikov od 8 do 1.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Borovlje, Gorica, Saraj., Split, Trst, Maribor, Pluj.

Delniška glavica K 50.000.000. Rezerva K 45.000.000

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče

posle. — Sprejema vloge v lirah na

hranilne knjižice proti 3 1/2 % obrestovanju

na žiro-račune proti 3 1/2 % obrestovanju

Za na odpoved vezane vloge plača obre-

sti po dogovoru. Izvršuje borzne naloge

in daje v najem varnostne celice.

Tel. št. 5-18. Blagajna je odprta od 9-13

JADRANSKA BANKA

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu